

instrument til oplysning om alt stort og småt i EU. Så jeg synes, der har været nogle afledede effekter af det, så man må sige, at det har vi i hvert fald kunnet bibringe andre erfaringer om, og sådan kan man altså også få noget positivt ud af en ulykkelig situation.

Men hvad sker der efter et nyt nej, hvis det skulle ske? Det er klart, at det første, der vil ske, er, at de 14 andre medlemslande vil sige: Nå, Danmark, I kan ikke sige ja, hvad vil I så sige? Hvad vil I så, når I ikke vil have det, I selv har bedt om at få, det resultat, I selv har forhandlet jer frem til? Hvad vil I så have?

Og så må vi jo finde ud af, hvad vi så vil. Og det er svært at forhandle med en befolkning på 5 millioner indbyggere. Så der må komme en form for rækkefølge med skiftende folketingsvalg med EU som tema, spørgeskemaundersøgelser, lang og grundig folkelig debat, forhandlinger med partierne, meddelelser om Danmarks stilling til EU, forhandling med EU igen, folkeafstemning igen. Hvis nej igen, så går vi tilbage til folketingsvalg med EU som tema, spørgeskemaundersøgelser, lang og grundig debat osv. osv.

Problemet med den slags spørgsmål er, at vi bliver nødt til at blive ved, indtil vi får et ja. Et nej siger os kun, hvad befolkningen ikke vil. Det siger os ikke noget om, hvad befolkningen gerne vil. Derfor er vi nødt til at holde en folkeafstemning, indtil vi får et ja, uanset det spørgsmål, der bliver stillet. Og hvis vi endelig bliver ved en fire-fem gange med nye folkeafstemninger, og det sidste spørgsmål lyder: Ønsker du, at Danmark skal forlade EU-samarbejdet, og vi også får et nej dér, ja, så har vi altså endnu flere problemer, for så skal vi finde ud af nye mærkelige løsninger på, hvilken konstruktion Danmarks befolkning ønsker for EU-samarbejdet.

Jeg synes, det er en utrolig uforudsigelig og vanskelig proces at begive sig ind i. Det eneste sikre er, at hvis vi får et nej, så kommer der en ny folkeafstemning – mindst én.

Det er også givet, at hvis man ønsker og har det helt afklaret med sig selv at forlade det europæiske samarbejde, og hvis man ønsker, at Danmark skal helt ud, så skal man selvfølgelig stemme nej. Så skal man ikke stemme ja. I alle andre tilfælde vil vi anbefale, at man stemmer ja.

Det vil være en uoverskuelig situation, og vi får brug for alle mulige kræfter i den danske befolkning og i Folketinget, hvis det skulle blive

et nej, og det håber vi ikke fra Det Radikale Venstres side at det bliver.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg vil gerne sige tak til fru Elisabeth Arnold, for jeg har dog sjældent oplevet nogen, som jeg går ud fra i øvrigt går imod vores forslag, komme med så mange gode begrundelser for, at vi netop skal, om jeg så må sige, tvinge regeringen til at sige, hvad der sker, når nej et kommer. For fru Elisabeth Arnold siger, at vi jo så er nødt til at sende det ud til folkeafstemning gang på gang på gang på gang for at finde ud af, hvad det er, befolkningen i virkeligheden vil.

Var det så ikke på høje tid, at regeringen satte sig ned og sagde: Hvad er det egentlig talt, der sker, når nej et kommer? Hvad kan vi så gøre? Jamen lad dog befolkningen vide, hvad konsekvenserne er.

Vi, der er imod Amsterdamtraktaten, er ikke nervøse for det. Vi tror faktisk på Maastrichttraktaten, men det kan jeg forstå på det hele, at det er der nogle fra regeringspartierne, der ikke helt gør. Men netop for at forhindre, at det går så galt, som fru Elisabeth Arnold netop stod og sagde, og at vi skal have alle disse folkeafstemninger, indtil regeringen kan finde et eller andet at blive enige med befolkningen om, netop derfor er det godt at få et oplæg allerede så tidligt som et halvt år før selve folkeafstemningen.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jamen den situation, jeg opridsede, plæderede jo netop for, at hvis man vil undgå den situation, så skal man stemme ja.

Keld Albrechtsen (EL):

Fru Elisabeth Arnold sagde, at dengang vi i 1992 stemte nej til Maastrichttraktaten, gik der et chok gennem Europa. Jeg synes måske ikke, det er den helt rigtige formulering. Det er nok rigtigt, at for bureaukraterne nede i Bruxelles var det noget af et chok. De havde næppe forestillet sig, at en befolkning ville sige nej.

Det, der jo skete, var, at der som følge af det danske nej blev skabt en bølge af optimisme i andre lande, hvor man hidtil havde troet det umuligt, at en befolkning kunne tage spørgsmålet om EU op og gøre noget ved det, for det havde hidtil været noget, som regeringerne havde kørt hen over hovedet på befolkningerne.